

Socialismus s ruským specifikem je alternativou pro Rusko

- CZ24 News | 16. prosince 2023

SVĚT: ČLR svými úspěchy demonstruje výhody alternativního vůči liberálnímu kapitalismu sociálně-ekonomického uspořádání. Tím, že ČLR vytvořila vysoce účinný model ekonomického a sociálního rozvoje s názvem “socialismus s čínským specifikem”, chtě či nechtě hodila existenciální výzvu liberálně demokratickému modelu, jehož strážcem jsou USA.

Díky svým úspěchům ukazuje ČLR možnost existence zásadně odlišného sociálně-ekonomického uspořádání. Američané sami přiznávají, že celý svět bude muset “učinít zásadní volbu mezi demokracií a autokracií”. Již 31.března 2021 Joe Biden při vystoupení v Pittsburghu poprvé přiznal, že “v tom spočívá soutěž mezi Amerikou a Čínou ve zbytku světa”. Ve snaze zabránit novým úspěchům čínského socialismu Biden a jeho tým vyhlásili mobilizaci svých spojenců ve světě. To byl smysl “summitu pro demokracii”, pořádaného koncem roku 2021. Amerika cílila své ideologické a propagandistické zdroje právě na základ systému “socialismus s čínským specifikem”, na komunistickou stranu. Od té doby se ukázalo, že selhaly pokusy zlikvidovat čínský socialismus a zadržovat Čínu.

Naopak stále roste atraktivita čínské cesty, jejímž ideovým základem je teorie “socialismus s čínským specifikem”. Tato teorie a praxe v našich očích získává globální a historický rozměr. Předseda Si Ťin-pching v červenci 2021 prohlásil: “Na základě pokračování a rozvoje socialismu s čínským specifikem... jsme vytvořili nový čínský model modernizace a vytvořili novou formu lidské civilizace”.

O několik dní později učinil hlavní komunista planety velmi důležité upřesnění: “Neexistuje žádný běžně používaný recept na modernizaci a země musí hledat optimální řešení. Čínská komunistická strana je připravena vyměňovat si zkušenosti a dělit se o ně s politickými stranami všech zemí...”

Během summitu a dalších oslav nezazněl ani náznak přání zopakovat zkušenosti Kominterny a vytvořit něco jako “internacionálu socialismu s čínským specifikem”. To je hlavní rozdíl oproti Američanům s jejich “summitem pro demokracii”. Ve vzorci “socialismus s čínským specifikem” je příliš mnoho neopakovatelného mimo čínskou civilizaci, která je také označována jako hieroglyfická a konfuciánská. K této civilizaci se řadí nejen samotná Říše středu, ale také Japonsko, Vietnam, Singapur, Korea, Tchaj-wan. Dvě a půl tisíciletí existující hieroglyficko-konfuciánská matrice určovala vývoj těchto zemí a regionů. Byly součástí Říše středu, tu byly ovlivňovány jinými civilizacemi, tu získávaly možnost pohybovat se vlastní cestou. Některé z nich jako první vstoupily na dráhu modernizace a předstihly Čínu, jako to učinilo Japonsko. Jiní také usilovali o úspěch pomocí západních technologií a metod řízení, jako například Jižní Korea, Singapur a Vietnam. Pro všechny tyto země je však dodnes charakteristický společensko-politický model, který lze nazvat nejen konfuciánským, ale také autoritářsko-socialistickým.

Právě konfuciánsko-hieroglyfická specifika bude čínskému modelu bránit v přijetí globálního rozměru. Právě ona, stejně jako židovsko-křesťanské základy západní civilizace se stanou bariérou, jejíž překonání bude vyžadovat čas a úsilí. Ale globální význam a uplatnění bude mít nové přečtení socialistické teorie, které Číně umožnilo, slovy Si Ťin-pchinga “provést historický přechod od vysoce centralizovaného systému plánované ekonomiky k životaschopnému systému socialistické tržní ekonomiky, od částečné nebo úplné uzavřenosti ke komplexní otevřenosti”.

Zapojením Číny do protisovětského tábora začátkem 80.let, poskytováním finanční, ekonomické a vojenské podpory novému spojenci, Západ počítal s přerušením spojení Číny se socialismem, se "změnou barvy" čínské vlajky. Koncept "konstruktivního zapojení" nedosáhl stanoveného cíle. Peking si vzal od Západu vše potřebné a odhodil vše nepotřebné. Oheň socialismu byl uchovávan a chráněn v ohniscích stranických výzkumných center, škol a univerzit, které byly uzavřeny před nepovolanými očima. Když nastal čas, Komunistická strana Číny vypustila oheň ven. Na 19. sjezdu v roce 2017 hlasitě prohlásila, že je odhodlána "pevně a vědomě mít na paměti původní cíl a poslání, které nám bylo svěřeno".

Zvěsti o zániku světového socialismu se "ukázaly jako značně přehnané". Neosocialismus jako státotvorná velká myšlenka triumfuje v Číně, Vietnamu, Severní Koreji, Laosu. Po naší planetě už nebrodí "přízrak komunismu", o kterém psali Marx a Engels, ale jde o vyzkoušený nový společensko-politický model, a sice o socialismus s čínským specifikem. Tento model ekonomického a společenského uspořádání lze v jiných zemích použít jako "neosocialismus s národním specifikem". V našem případě půjde o ruský neosocialismus.

Rusko nyní stojí před naléhavými a vážnými reformami společenského a ekonomického života. Liberálně-kapitalistický model, který nám byl vnucen po rozpadu Sovětského svazu, se ukázal být špatný. A to nejen v oné koloniální variantě, kterou prosazovali západní poradci Jelcina a Gajdara. Samotný model vyčerpал své zdroje a odsuzuje země Západu k ekonomické stagnaci a úpadku, na zvrácenosti v politickém a duchovním životě. Je jasné, že nemůžeme dál žít podle těchto pravidel. Ale ani konsensus o novém modelu rozvoje v ruské společnosti zatím není. Na pozadí přetrvávajícího "amerikanocentrismu" části médií se politické elity se specialisty na Čínu snaží nabídnout čínský model k diskusi jako jednu z možností. Zároveň poukazují na to, že socialismus s čínským specifikem má svou vlastní zvláštnost, diktovanou jedinečností civilizace, historií, jazykem, a dokonce i geografii Říše středu. Ale žádný jiný fungující a úspěšný model vývoje v dnešním světě prostě neexistuje.

K prosazení myšlenek ruského neosocialismu přispívají politické skutečnosti. Rusko a Čína vstoupily do nové fáze strategického partnerství, které lze nazvat "bojovou koordinací". Po setkání prezidenta Putina a prezidenta Si Ťin-pchinga v březnu tohoto roku se tato etapa rychle naplňuje novým obsahem. Dohody obou prezidentů, dvou vrchních velitelů jsou podrobně rozváděny během jejich dalších schůzek, během jednání ministrů obrany a vnitra, vedoucích rad bezpečnosti a dalších "siloviků". Plán hospodářské spolupráce je konkretizován během rozhovorů premiérů a jejich náměstků, ministrů, hlav státních koncernů a předních podnikatelů. Setkávají se hlavy parlamentů, stran, občanských organizací.

Ale přesto Rusko ani Čína nedosahují ještě jedné formy "bojové koordinace", a sice ideové. Musíme lépe porozumět teoretickým zdrojům praktického jednání toho druhého. S vědomím базových názorů vůdce země, který se skutečně stal naším spojencem, budeme schopni s větší přesností předpovídat jeho reakci na mezinárodní události, na rozvoj bilaterální spolupráce, na naše domácí události. Takové vzájemné porozumění je stejně nezbytné pro Moskvu i Peking v podmínkách studené války", rozpoutané proti našim neposlušným mocnostem spojeným Západem v čele se Spojenými státy. Západní fronta této globální války se již táhne od Finska po Turecko a na ukrajinském území probíhají vojenské akce. Východní fronta se opírá o Japonsko, Jižní Koreu, Tchaj-wan, Filipíny a Austrálii. Vznikla nová vojenská a politická sdružení AUKUS a QUAD. Čína je neustále provokována k opakování ukrajinského scénáře a k zasazení preventivního úderu na separatisty v Tchaj-peji.

V podmínkách SVO dochází k zásadním změnám v ekonomickém a společenském životě Ruska. Výrazně se zvyšuje plánová, státní složka ekonomiky. Soukromý sektor se také stále více zaměřuje na zájmy národa a dost těží z mobilizace. Ruská společnost se zbavila iluzí o možnosti vzájemně výhodného partnerství se Západem. Liberálně-kapitalistické myšlenky se stávají marginálními a zájem o socialismus rychle roste, zejména mezi mladými lidmi. Stále populárnější jsou filmy

a hudba sovětské éry, studie o Stalinovi a jeho strategii. Průzkumy veřejného mínění ukázaly, že asi 50 % mladých lidí by chtělo žít za socialismu. V podmínkách ekonomických sankcí Západu jsou trhy syceny čínskými automobily a dalším zbožím. Jejich vysoká kvalita mění zastaralé stereotypy o Říši středu, stimuluje úvahy o příčinách "čínského zázraku".

V Rusku v podstatě rostou materiální a duchovní předpoklady pro postupný přechod k uplatňování obnoveného modelu socialismu. Mezi ruskými politickými stranami není žádná socialistická strana. Ale existují "think tanky", výzkumné týmy a analytická centra, která pracují na myšlence ruského neosocialismu. Myslím, že tato alternativa bude brzy v Rusku velmi žádaná.

AUTOR: Jurij Tavrovský

Překlad: PhDr. Vladimíra Grulichová/Nová republika

[ZDROJ](#)